

**Міністерство економіки,
довкілля та сільського
господарства України**

Рахункова палата (до відома)

**Кабінет Міністрів України (до
відома)**

*Щодо розгляду рішення Рахункової
палати від 25.11.2025 № 28-3*

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на своєму засіданні 16 лютого 2026 року (протокол № 233) розглянув рішення Рахункової палати від 25.11.2025 № 28-3 "Про розгляд Звіту про результати фінансового аудиту проекту "Стійке, інклюзивне та екологічно збалансоване підприємництво", що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку і Міжнародною асоціацією розвитку", відмітивши таке.

I. До Комітету Верховної Ради України з питань бюджету /далі – Комітет/ надійшло рішення Рахункової палати від 25.11.2025 № 28-3 "Про розгляд Звіту про результати фінансового аудиту проекту "Стійке, інклюзивне та екологічно збалансоване підприємництво", що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку і Міжнародною асоціацією розвитку" /далі – Рішення РП № 28-3/, яким передусім:

затверджено Звіт про результати фінансового аудиту проекту "Стійке, інклюзивне та екологічно збалансоване підприємництво", що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку і Міжнародною асоціацією розвитку /далі – Звіт РП № 28-3/;

надано рекомендації Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України /далі – Мінекономіки/ з терміном виконання – до 31.12.2025;

рекомендовано Комітету розглянути на своєму засіданні Рішення РП № 28-3 і Звіт РП № 28-3.

Рішення РП № 28-3 разом із Звітом РП № 28-3 (що надіслані Верховній Раді України /далі – Верховна Рада/ і Комітету супровідними листами Рахункової палати /далі – РП/ від 28.11.2025 № 04-3658 і № 04-3659) також розміщено на офіційному веб-сайті РП.

II. Статтею 36 Закону України "Про Рахункову палату" визначено, що:

за результатами обговорення на засіданні РП звіту, складеного за результатами здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), РП приймає рішення, яке разом з відповідним звітом у 15-денний строк надсилає об'єкту контролю, Верховній Раді та за необхідності іншим органам влади;

рішення, прийняте за результатами обговорення звіту, підлягає розгляду об'єктом контролю; об'єкт контролю інформує РП у місячний строк про результати розгляду рішення РП, заплановані у зв'язку з цим заходи, включаючи порядок і строки виконання наданих РП рекомендацій (пропозицій), а також щокварталу (якщо інше не визначено РП) – про вжиті заходи щодо виконання відповідних рекомендацій (пропозицій); якщо об'єкт контролю не поінформував РП про результати розгляду її рішення або якщо РП визнала неналежними заходи, заплановані та вжиті об'єктом контролю у зв'язку з її рішенням, РП інформує про це Верховну Раду, інші відповідні органи влади, а також громадськість через медіа;

РП здійснює постійний моніторинг і аналіз стану виконання своїх рішень, включаючи стан виконання наданих рекомендацій (пропозицій), у порядку, визначеному РП; РП розміщує на своєму офіційному веб-сайті інформацію об'єктів контролю про заплановані заходи щодо виконання рішень РП, а також щокварталу – інформацію РП щодо моніторингу і аналізу стану виконання таких рішень.

Статтею 31 Закону України "Про комітети Верховної Ради України" і статтею 37 Закону України "Про Рахункову палату" передбачено, зокрема, що: комітети Верховної Ради обов'язково розглядають на своїх засіданнях за участю представників РП та об'єктів контролю рішення РП за результатами здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), якщо РП рекомендовано розгляд таких рішень на засіданнях відповідних комітетів. У Законі України "Про комітети Верховної Ради України" /*стаття 31 та пункт 4 розділу VIII*/ також визначено, що відповідні комітети у двомісячний строк забезпечують розгляд таких питань з онлайн-трансляцією в мережі Інтернет (крім питань, що містять інформацію з обмеженим доступом), при цьому на період дії воєнного стану в Україні, введеного 24.02.2022, та протягом 30 днів після його припинення чи скасування комітети забезпечують трансляцію відкритих засідань або розміщення їх відеозаписів на власних веб-сторінках на офіційному веб-сайті Верховної Ради не пізніше ніж протягом 24 годин з часу завершення засідання комітету.

Міжнародними стандартами вищих органів аудиту (ISSAI 200 "Принципи фінансового аудиту") встановлено, що мета фінансового аудиту полягає в тому, щоб шляхом збирання достатнього обсягу прийнятних доказів надати користувачам обґрунтовану впевненість у формі аудиторської думки та/або аудиторського звіту стосовно того, чи подано фінансову звітність або іншу фінансову інформацію достовірно та/або в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансового звітування та нормативно-правової бази.

III. У Звіті РП № 28-3 зазначено, серед іншого, таке:

– проект "Стійке, інклюзивне та екологічно збалансоване підприємництво" (RISE) /далі – *проект RISE*/, що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку /далі – *МБРР*/ і Міжнародною асоціацією розвитку /далі – *МАР*/, є частиною зусиль Світового банку, спрямованих на підтримку приватного сектору та ключових реформ для сталого економічного зростання;

– у листопаді 2024 р. між Україною і Світовим банком в межах проекту RISE укладено 3 ключові угоди, які дали змогу розпочати вибірку фінансування обсягом 593 млн дол. США на підтримку малого і середнього підприємництва, а саме: Угода про позику (Програма "Стійке, інклюзивне та екологічно збалансоване підприємництво") між Україною та МБРР від 04.11.2024 № 9739-UA /далі – *Угода № 9739-UA*/ обсягом 283 млн дол. США; Угода про фінансування від 04.11.2024 № 7648-UA обсягом 300 млн дол. США; Угода про грант від 04.11.2024 № TF0C6617 обсягом 10 млн дол. США (*довідково: розпорядженням КМУ від 20.09.2024 № 906-р визнано за доцільне залучення коштів позики від МБРР в розмірі 283 млн дол. США і кредиту від МАР в розмірі 300 млн дол. США для реалізації системного проекту RISE та гранту від МБРР і МАР, що діють як адміністратор Цільового фонду багатьох донорів з підтримки, відновлення, відбудови та реформування України, в розмірі 10 млн дол. США для реалізації інвестиційного проекту RISE*);

– РП проведено аудит фінансової звітності спеціального призначення за проектом RISE за 2024 рік, складеної Мінекономіки за результатами виконання Угоди № 9739-UA /далі – *звітність спецпризначення*/, яка складається із Звіту про надходження та Звіту про видатки;

– згідно із звітністю спецпризначення за 2024 рік надходження позики МБРР до загального фонду державного бюджету становили 10.390.323 тис. грн, фактичні видатки загального фонду державного бюджету (які компенсуються за рахунок коштів за Угодою № 9739-UA) становили 10.473.883,12 тис. грн, у т.ч. в розрізі бюджетних програм: "Функціонування інституції з підтримки та просування експорту" (код 0411240) – 33.805,12 тис. грн; "Надання грантів для створення або розвитку бізнесу" (код 1201350) – 890.500 тис. грн; "Підтримка внутрішнього попиту на вітчизняні товари та послуги" (код 1201430) – 549.578 тис. грн; "Забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва" (код 1201450) – 9.000.000 тис. грн;

– результати аудиту:

1) реалізація Програми (*йдеться про діяльність, для сприяння фінансуванню якої МБРР погодився надати позику в розмірі 283 млн дол. США згідно з Угодою № 9739-UA*) здійснювалася протягом 10 місяців без Операційного посібника з управління проектом RISE, затвердженого наказом Мінекономіки від 30.09.2025 № 596 /далі – *Операційний посібник*/, який мав регламентувати процедури її здійснення, зокрема порушення термінів із затвердження Операційного посібника призвело до відсутності

регламентованих інституційних, адміністративних, фінансових, технічних та операційних настанов і процедур реалізації Програми (у т.ч. щодо отримання, формування та відображення звітної інформації за Програмою), що призвело до відсутності дієвої системи контролю за реалізацію Програми та створило передумови для суттєвих викривлень звітності спецпризначення.

РП рекомендувала Мінекономіки забезпечити розроблення, прийняття та запровадження процесів, операцій, процедур та розподіл повноважень щодо їх виконання, ідентифікацію ризиків та заходів з управління ними для належного створення та функціонування системи внутрішнього контролю щодо дотримання вимог угод, укладених у межах проекту RISE */ця рекомендація міститься у пункті 5.1 Рішення РП № 28-3/;*

2) у Звіті про видатки *(їдеться про частину звітності спецпризначення)* не враховано вимоги Порядку підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями, затвердженого постановою КМУ від 27.01.2016 № 70 */далі – Порядок № 70/*, щодо надходження коштів за досягнення РПВ *(їдеться про результат, пов'язаний з вибіркою коштів позики щодо певної категорії)*, до загального фонду державного бюджету та пов'язані з ними видатки, тобто цей Звіт мав би містити суму видатків лише загального фонду державного бюджету, недоречно включати до цього Звіту бюджетні програми за кодами 1201310 "Часткова компенсація вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва", 1201340 "Державне стимулювання створення індустріальних парків" і 1201360 "Забезпечення державної підтримки реалізації інвестиційних проектів із значними інвестиціями", оскільки вони не фінансувалися за рахунок загального фонду державного бюджету. Отже наявність у цьому Звіті інформації про суми видатків спеціального фонду призвела до порушення принципів доречності, об'єктивності та зрозумілості інформації, яка надана у звітності спецпризначення.

РП рекомендувала Мінекономіки внести зміни до форми Звіту про видатки, затвердженої в Операційному посібнику, в частині виключення видатків спеціального фонду державного бюджету, враховуючи вимоги Порядку № 70 */ця рекомендація міститься у пункті 5.2 Рішення РП № 28-3/;*

3) звернуто увагу на відсутність чіткої узгодженості між метою Програми, визначеною Угодою № 9739-UA *(їдеться про покращення сприятливого середовища для ініційованого приватним сектором сталого відновлення в Україні)*, та метою і завданнями окремих бюджетних програм, включених до звітності спецпризначення (зокрема за кодами 1201430 і 1201450).

РП рекомендувала Мінекономіки внести зміни до Операційного посібника в частині узгодження мети Програми та мети і завдань бюджетних програм, включених до звітності спецпризначення */ця рекомендація міститься у пункті 5.3 Рішення РП № 28-3/;*

4) встановлено, що Мінекономіки не забезпечено наявність усіх необхідних підтверджуючих документів та облікових даних щодо видатків, здійснених за бюджетними програмами, задіяними в реалізації Програми: за кодами 0411240 і 1201450 – відсутні підтверджуючі документи (первинні документи, реєстри обліку, інші підтверджуючі документи) розпорядника бюджетних коштів; за кодом 1201430 – відсутні реєстри отримувачів коштів.

РП рекомендувала Мінекономіки забезпечити збереження необхідних підтверджуючих документів та облікових даних щодо видатків за бюджетними програмами, включеними до звітності спецпризначення */ця рекомендація міститься у пункті 5.4 Рішення РП № 28-3/;*

5) встановлено, що проміжні інституції та банки, які отримали кошти від Мінекономіки, не були включені до переліку компаній та фізичних осіб, які заборонені Світовим банком для співпраці, також перевірено кінцевих отримувачів коштів за бюджетною програмою за кодом 1201350, але в Мінекономіки відсутня інформація про кінцевих отримувачів коштів за бюджетними програмами за кодами 1201430 і 1201450, що не дало змоги провести процедури з перевірки їх відсторонення або призупинення.

РП рекомендувала Мінекономіки забезпечити контроль за тим, щоб фізичні або юридичні особи, які відсторонені або призупинені МБРР для співпраці, не отримали контракти за Програмою протягом періоду такого відсторонення або призупинення */ця рекомендація міститься у пункті 5.5 Рішення РП № 28-3/;*

б) система внутрішнього контролю в Мінекономіки є недієвою через системні порушення в усіх елементах: внутрішнє середовище (мало нестабільну структуру, яка в 2024 р. змінювалася 6 разів), управління ризиками (формальне, востаннє ризики діяльності були визначені на 2023 р. і не оновлювалися), заходи контролю (план заходів контролю базується на ризиках 2023 р. і не переглядався), інформація та комунікація (механізм комунікації між відповідальними за виконання бюджетних програм не запроваджено) та моніторинг (відповідального за здійснення моніторингу бюджетних програм, включених до звітності спецпризначення, не визначено). Як наслідок, підготовка звітності спецпризначення здійснювалася без: чіткого механізму внутрішнього контролю Мінекономіки; належної організації Керівного комітету *(тобто відповідального за виконання функцій міжвідомчої координації на високому рівні та за виконання нагляду за реалізацією Програми);* Групи впровадження *(тобто відповідального за виконання та моніторинг Програми з задовільними для Світового банку складом, функціями та кадровим забезпеченням);* Операційного посібника *(який затверджено тільки 30.09.2025).*

РП рекомендувала Мінекономіки забезпечити: належне функціонування системи внутрішнього контролю Програми відповідно до рекомендацій та ідентифікованих ризиків МБРР; створення Групи впровадження відповідно до вимог Угоди № 9739-УА, а також виконання Групою впровадження завдань та

функцій, в т.ч. секретаріату Керівного комітету, визначених у Операційному посібнику /ця рекомендація міститься у пункті 5.6 Рішення РП № 28-3/;

– за результатами аудиту звітності спецпризначення виявлено суттєві викривлення, які були відкориговані під час аудиту, зокрема Мінекономіки надано оновлену форму звітності спецпризначення, в якій:

Звіт про надходження відповідає формі, затвердженій в Операційному посібнику, містить показники та інформацію про суми коштів, спрямованих до загального фонду державного бюджету в розрізі досягнутих РПВ;

у Звіті про видатки розкрито інформацію про фактичні суми видатків загального фонду, в обсягах бюджету Програми на 2024 рік, в сумі 10.473.883,12 тис. грн (249.146.818,97 дол. США), у рядку "Всього, дол. США" загального фонду застосовано валютний курс НБУ на звітну дату і тим самим відкориговано звітність шляхом зменшення планових і фактичних видатків загального фонду відповідно на 42.416.047 дол. США і 42.409.171 дол. США.

IV. Керуючись статтею 109 Бюджетного кодексу України та статтями 4, 14, 17 і 31 Закону України "Про комітети Верховної Ради України", від Комітету 03.12.2025 направлено звернення:

1) до Мінекономіки – для інформування про вжиті заходи щодо виконання відповідних рекомендацій РП. У відповідь Мінекономіки (лист від 18.12.2025 № 3903-04/88849-01) надало інформацію щодо виконання Плану заходів реагування об'єкта контролю на Рішення РП № 28-3, яку раніше було направлено РП;

2) до Міністерства фінансів України /далі – Мінфін/, яке згідно з Угодою № 9739-UA відповідає за загальний нагляд за Програмою та її координацію, – для інформування про розгляд Рішення РП № 28-3 і Звіту РП № 28-3. У відповідь Мінфіном (лист від 26.12.2025 № 19050-17/2-2/38564) зазначено, зокрема, що:

реалізація Програми здійснюється з використанням фінансового інструменту "Програма кредитування з прив'язкою до результатів, Program-forresults" (PforR)", який ґрунтується на конкретних показниках, прив'язаних до виплат (РПВ), після досягнення та верифікації яких кошти позики надходять до загального фонду державного бюджету;

у 2024 р. Мінекономіки забезпечило виконання та верифікацію передбачених Угодою № 9739-UA РПВ, спрямованих на покращення сприятливого середовища для ініційованого приватним сектором сталого відновлення в Україні, що дало змогу залучити до загального фонду державного бюджету 250 млн дол. США;

Мінекономіки також є відповідальним виконавцем інвестиційного проекту RISE, який впроваджується відповідно до Угоди про грант від 04.11.2024 № TF0C6617 та спрямований на зміцнення спроможності Мінекономіки, при цьому згідно з розпорядженням КМУ від 13.08.2025 № 859-р кошти такого гранту у сумі 208.092 тис. грн передбачено спрямувати до спеціального фонду державного бюджету на бюджетну програму

"Забезпечення реалізації проекту "Стійке, інклюзивне та екологічно збалансоване підприємництво" (код 1201240);

видатки, наведені в додатку 3 до Звіту РП № 28-3, не є компенсацію видатків на виконання бюджетних програм за рахунок коштів позики за Угодою № 9739-UA через загальний фонд державного бюджету;

3) до РП – для інформування щодо оцінки стану виконання відповідних рекомендацій РП. У відповідь РП (*лист від 25.12.2025 № 04-4036*) повідомила, що Мінекономіки розпочато реалізацію 4 з 6 рекомендацій, виконання 2 рекомендацій потребує вжиття додаткових заходів, а саме: РП зазначає про непідтвердження вжиття Мінекономіки належних заходів із виконання рекомендації щодо забезпечення збереження необхідних підтверджуючих документів та облікових даних щодо видатків за бюджетними програмами, включеними до звітності спецпризначення (*пункт 5.4 Рішення РП № 28-3*), а також не розкрито інформацію про заходи щодо забезпечення Мінекономіки контролю за тим, щоб фізичні або юридичні особи, які відсторонені або призупинені МБРР для співпраці, не отримали контрактів протягом періоду такого відсторонення або призупинення (*пункт 5.5 Рішення РП № 28-3*). У зв'язку з цим, РП просить Комітет наголосити Мінекономіки на необхідності забезпечення виконання усіх рекомендацій, наданих у Рішенні РП № 28-3.

V. Розпорядженням КМУ від 03.09.2025 № 932-р визнано за доцільне залучення коштів позики від МБРР як додаткове фінансування для реалізації системного проекту RISE у розмірі 88 млн дол. США. Як наслідок, укладено Угоду про позику (Додаткове фінансування заради результатів "Стійке, інклюзивне та екологічно збалансоване підприємництво") між Україною та МБРР від 15.09.2025 № 9879-UA обсягом 88 млн дол. США.

За звітною інформацією Мінфіну, до загального фонду державного бюджету надійшли кредитні кошти в рамках реалізації системного проекту RISE:

у 2024 р. – 251,5 млн дол. США (10,5 млрд грн) від МБРР за Угодою № 9739-UA;

у 2025 р. – загалом 290 млн дол. США (12,3 млрд грн), у т.ч.: 210 млн дол. США (8,9 млрд грн) від МАР за Угодою № 7648-UA; 80 млн дол. США (3,4 млрд грн) від МБРР за Угодою № 9879-UA.

Згідно з вимогами Угод № 7648-UA і № 9879-UA Мінекономіки подає відповідно до МАР і МБРР кожний звіт за Програмою не пізніше, ніж через 1 місяць після завершення кожного півріччя за відповідне півріччя. Таким чином, Мінекономіки має складати фінансову звітність спеціального призначення за проектом RISE за I і II півріччя 2025 р., яка певним чином є подібною до звітності спецпризначення, щодо якої РП проведено аудит та прийнято Рішення РП № 28-3.

Крім того, у 2025 р. до спеціального фонду державного бюджету надійшли кошти гранту МБРР і МАР для реалізації інвестиційного проекту RISE згідно з Угодою № TF0C6617 у сумі 3.702,1 тис. грн, або лише 1,8% планового показника (*передбаченого розпорядженням КМУ від 13.08.2025*

№ 859-р у сумі 208.092 тис. грн), при цьому за рахунок зазначених коштів Мінекономіки проведено видатки за бюджетною програмою за кодом 1201240 у сумі 2.256,8 тис. грн, що становить 61% зазначених коштів.

VI. Враховуючи наведене, у Комітеті 26.01.2026 відбулося засідання підкомітету з питань державного фінансового контролю та діяльності Рахункової палати, на якому розглянуто дане питання за участю члена РП Пліса Г.В., заступника Міністра економіки, довкілля та сільського господарства України Перелигіна Є.Є., заступника Міністра фінансів України Зикової О.І., інших уповноважених посадових осіб РП, Мінекономіки і Мінфіну (*із записом такого засідання можна ознайомитися на YouTube-каналі Комітету*). Зважаючи на висловлені під час такого засідання підкомітету зауваження і коментарі щодо стану реалізації рекомендацій РП, того ж дня направлено звернення до Мінекономіки щодо надання у десятиденний строк Комітету, РП та Мінфіну детальної інформації про виконання усіх рекомендацій, зазначених у Рішенні РП № 28-3. У відповідь Мінекономіки (*лист від 30.01.2026 № 3903-08/9815-01*) надало запитувану інформацію та повідомило, що зазначені рекомендації РП перебувають на постійному контролі та виконанні Мінекономіки.

За підсумками розгляду даного питання Комітет з питань бюджету ухвалив таке рішення:

1. Рішення Рахункової палати від 25.11.2025 № 28-3 "Про розгляд Звіту про результати фінансового аудиту проєкту "Стійке, інклюзивне та екологічно збалансоване підприємництво", що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку і Міжнародною асоціацією розвитку" із зазначеним Звітом взяти до відома.

2. Рекомендувати Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України:

1) завершити виконання рекомендацій, зазначених у пунктах 5.1, 5.2, 5.3 і 5.6 рішення Рахункової палати від 25.11.2025 № 28-3;

2) вжити заходів щодо належного виконання рекомендацій, зазначених у пунктах 5.4 і 5.5 рішення Рахункової палати від 25.11.2025 № 28-3, врахувавши зауваження Рахункової палати, наведені в Інформаційному повідомленні про виконання цього рішення (надісланому Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України та розміщеному на офіційному веб-сайті Рахункової палати);

3) здійснювати реалізацію бюджетних програм, пов'язаних з проєктом "Стійке, інклюзивне та екологічно збалансоване підприємництво", що підтримується позикою Міжнародного банку реконструкції та розвитку і Міжнародною асоціацією розвитку, та складати фінансову звітність спеціального призначення за цим проєктом відповідно до вимог законодавства, відповідних угод та з урахуванням рекомендацій, зазначених у рішенні Рахункової палати від 25.11.2025 № 28-3 (забезпечивши за необхідності внесення змін до нормативно-правових актів та інших

документів), з метою забезпечення надходження до державного бюджету коштів за цим проектом у повному обсязі, їх раціонального використання та ефективності таких бюджетних програм;

4) пояснити причини низького рівня залучення і використання у 2025 році коштів гранту, передбаченого Угодою про грант від 04.11.2024 № TF0C6617, згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.08.2025 № 859-р "Про спрямування за спеціальним фондом державного бюджету коштів, залучених від Міжнародного банку реконструкції та розвитку і Міжнародної асоціації розвитку для реалізації проекту "Стійке, інклюзивне та екологічно збалансоване підприємництво", конкретизувати напрями використання коштів такого гранту, а також вжити заходів для надходження до державного бюджету такого гранту у повному обсязі згідно із цією Угодою;

5) у місячний строк надати Комітету з питань бюджету і Рахунковій палаті детальну інформацію щодо виконання вищезазначених рекомендацій.

Просимо забезпечити виконання зазначеного рішення Комітету з питань бюджету.

Голова Комітету

Роксолана ПІДЛАСА

